

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgöny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 960 Lej

Fél évre ... 480 Lej

Negyed évre ... 240 Lej

Havonta ... 80 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Lapedatu Bécsben

(Bécs, október 7.) Egy bécsi újságírónak alkalma nyílt beszélgetést folytatni az osztrák fővárosban tartózkodó Lapedatu román pénzügyminiszterrel, aki érdekes dolgokat mondott el az aktuális román közgazdasági és pénzügyi problémákról. A beszélgetés során a legközelebbi esztendő költségvetése került szóba, a mely néhány nap múlva készen lesz. Az október 15-én megnyíló parlament ugyanis először az új pénzügyi törvényt tárgyalja le és ezzel kapcsolatosan a legközelebbi költségvetést, amely az előző esztendővel szemben öt-hat millióval lesz magasabb. A többletet a külföldi kölcsönök amortizálására és az államadók kamatainak fizetésére, valamint a tisztviselői fizetések emelésére fordítják. A közvetett és közvetlen adók kulcsát nem emelik ennek dacára sem más uton gondoskodnak a többlet előteremtéséről.

Kijelentette a pénzügyminiszter, hogy Garoflid földművelésügyi miniszter mindent el fog követni az export emelésére és ezt elősegítik a vámok mérsékelésével is. Az új minimál és maximál-díjazást már kidolgozták és az minden tekintetben a külkereskedelmi mérleg javítását szolgálja. Románia külkölcsönének kérdésében már sikeres tárgyalások folytak és így Angliával is megállapodásra jutottak és a megállapodások részleteit a legközelebbi jövőben nyilvánosságra hozzák. A kereskedelmi élet élénkítésére vonatkozóan kijelentette a miniszter, hogy Románia kereskedelme és ipara ma renki vívli nehézségekkel küzd. A pénzsűke és a vagonhiány az általános panaszok tárgyai. A huszonegy milliárdos bankjegykontingens növeléséről még nem történt döntés és a clearing-forgalmat sem építették még ki. A kamatterhek nagyon nyomásztóan hatnak a magángazdálkodásra, mert ma kölcsönök után 18-40 százalékos kamatot kell fizetni. A néhány évvel ezelőtt létesített Ipari Hitelintézet hét és nyolc százalékos kamatra adott pénzt, azonban a szükségletet megközelítően sem tudta kielégíteni. A lej ingadozása a kereskedőket és az iparosokat igen nehéz helyzet elé állította s a helyzetet még súlyosbítja a vagonhiány, amely első sorban a petroleum és malomipart sújtja, de a gabona, a gyümölcs és a fa kiviteli lehetőségeit is nagyon lerontja. Kedvezőbbnek látják azonban az építőipar helyzetét, amely megfelelő kölcsönök

segítségével még nagyon fellendülhet s igen kedvező a helyzete a textil és a bőriparnak is, amelyen segíteni fog a közeljövőben megtörténő vámmérsékelés is. A szeptember tizenötödikével élet-

belépett 30-50 százalékkal emelkedő vasuti tarifa szintén panasz tárgyát képezi, de a részleges revízió mihamarabb érezteni fogja kedvező hatását. A bécsi újságíró azzal fejezi be a pénzügyminisz-

terrel folytatott beszélgetését, hogy általában remélik a lej helyzetének megszilárdulását és azt hiszik, hogy a román valutát három centimesen sikerül majd stabilizálni.

Létrejön, vagy nem jön létre?

Kavarodás az ellenzéki pártok fuziója körül. — Készen áll az egyesült ellenzék programja. — Ellenzéki vezérek a fuzióról.

(Bucuresti, október 7.) „A fuzió létre jön” — mondják a nemzeti parasztpárti vezérek. — „A fuzió nem jön létre” — írják a liberális lapok. És a két állítás között ott áll a nyílt kérdés: létrejön-e a fuzió vagy sem? Tegnapelőtt Maniu határozottan bejelentette, hogy a fuzió ratifikálása okvetlen megtörténik. Tegnap a liberálisok nyilatkoztak és Bratianu Ionel ugyancsak határozottan kijelentette, hogy a fuzió nem jön létre, de ha sikerülne is nyélbe ütni, úgy az rövid idő múlva összeomlik. Ma ismét Maniu és Michalache nyilatkoznak.

— A liberálisok fenyegetőzése minden komolyság nélkül való! — mondja Maniu Gyula. — Ismerjük a céljaikat és nem fogunk megszedülni az ígéreteiktől.

— A fuzió meghiusítására minden erőlködés csak kárba vesztett energia. A fuzió meg lesz és a két párt kormányképes lesz rövidesen! — mondja Michalache.

Nincs kormányválság.

— Lehet, hogy meglesz a fuzió, de lehet, hogy nem jön létre, — következtet a nyilatkozatokkal szemben a Cuvantul. Tény az, — állapítja meg a lap — hogy a jelenlegi helyzet szerint jóslni a legnagyobb dőreség volna. Szó van ugyanis arról is, hogy a kongresszuson határozati javaslatot terjesztenek elő, hogy a fuziót tolják ki egy végleges és mindkét pártra kielégítő program összeállításáig. Már pedig, ha ez megtörténik, — következtet tovább a lap — akkor könnyen lehetséges, hogy a liberálisoknak lesz igazuk. Mert közben idő van az akció teljes keresztülvitelére és ismervé Maniu tétovázó magatartását, nincs kizárva, hogy a fuzió közvetlenül a keresztülvitel előtt, — esetleg valami csekélységen is — megieneklik. Nagyban megnehezíti Maniu helyzetét az a körülmény is, hogy a nemzeti párt egyik erdélyi tagozata demarsot intézett hozzá, amelyben határozottan a fuzió mellett foglalnak

állást, de követelik, hogy előbb egy közös programot dolgozzanak ki.

Kormánykörökből nyert értesülés szerint a tárcaváltozások keresztülvitelét Averescu miniszterelnök a parlament megnyitása utáni időre halasztotta el. A néppártban úgy tudják, hogy Lupas közegészségügyi miniszter utóda Moldovan Viktor beszercei képviselő lesz.

Jorga kiválása nem dönti meg a fuziót.

(Bucuresti, okt. 7.) A parasztpárt egyik vezető személyisége a következőket mondta tudósítónak a fuzió perspektíváiról:

— Könnyen érthető, hogy két nagy párt fuziója nem történhetik meg kiválások nélkül. Ami a parasztpártot illeti, dr. Lupu nyilatkozatai bizonyítják, hogy ez a párt teljes egészében fog a fuziót pártba beolvasztani, a nemzeti párt legjelentékenyebb részének, az erdélyinek egysége pedig megnyilatkozott a brassói gyűlésen. Ha Jorga és Argetoianu hívei távoznak, ez a tény pillanatszerűleg bizonyosan káros, különösen Jorga személyénél fogva, de nem oly természetű, hogy az új párt erejét megrendítheti.

— Egyébként a fuzionált párt

programja már készen áll. Gazdasági programunk a pénzügyi stabilizáció és a termelés valorifikációja körül mozog. Az agrárprogramunkkal kapcsolatban keletkezett riasztó hírek semmivel sincsenek igazolva. Beszélnek egy második kisasajátításról is, azonban a mi programunk semmi más, mint az érvényben levő agrártörvény szigorú alkalmazása kisebb korrekciókkal, az összes visszavételnek nevizója és az eddig elvégzett munkák ellenőrzése. Az agrártörvényt tudvalevőleg úgy az averescanusok, mint a liberálisok magukénak mondják. Érdekes, hogy most mindketten ellenünk támadnak azért, mert az ő törvényük szigorú alkalmazását akarjuk ellenőrizni. A programot egyébként a kongresszus jóváhagyása után azonnal publikálni fogják.

Jorga a néppárttal fuzionál

(Bucuresti, október 7.) Az Adeverul értesülése szerint Averescu és Jorga között már létrejött a megállapodás és a két politikus között az együttműködés biztosítva van. A Politica című lap tudni véli, hogy Jorga pártja fuzionál a néppárttal, Jorga a kamara elnöke lesz, két párthéve pedig belép a kormányba.

Intervju Románia új amerikai követével.

Mária királynéval Amerikában találkozik.

(Bucuresti, október 7.) Cretianu, Románia új amerikai követe ma fogadta a sajtó képviselőit. Az intervju elején dicsőréttel emlékezett meg elődjéről, Bilbescu hercegről, majd rámutatott arra, hogy Amerikához számos személyi kapcsolatot fűzi. Különös figyelmet fog fordítani az Amerikába

szakadt románokra, akiknek számára iskolákat és templomokat fog építtetni. Cretianu egyébként Mária királynő washingtoni látogatása után fog odaérkezni, azonban a királynéval Amerikában találkozni fog, miután időközben bemutatja Coolidge-nek akkreditáló levelét.

Elutaztak a magyar delegátusok Bucuresliből.

Novemberben Pesten folytatják a tárgyalásokat.

(Bucuresti, október 7.) A fővárosban tartózkodott magyar küldöttségnek Bucsan államtitkárral folytatott tárgyalásai során megállapodtak abban, hogy a tanácskozásokat Budapesten folytatni fogják novemberben, amikor maga

Bucsan is a magyar fővárosba utazik. Az 1924. évi konvenció értelmében a két kormány felkéri a svájci kormányt, hogy nevezzen ki döntőbírókat az összes vitás kérdésekben. A magyar delegáció tegnap este visszautazott Budapestre.

Aradiak Szent Ferenc assisi-i ünnepén.

Az aradi csoport pompás időben, kitűnő hangulatban tette meg a nagy utat. Az assisi-i ünnepek részletes leírása. A Vatikán és a Quirinál együtt ünnepeltek.

(Saját tudósítónktól). Az aradi zarándokok assisi-i utjáról dr. Wild Endre, a zarándokok vezetője ma ismét hosszú lévelben számolt be és színesen, érdekesen írta le az utat Assisi felé, valamint az assisi-i gyönyörű ünnepeket.

Az aradiak két napig tartózkodtak Velencében, ahol megtekintették a legendás szépségű város minden nevezetességét. A Doge-palota, a Szent Márk templom, a Campanille, a Merceria, a Lidó, a sok templomi és a csodálatosan szép műemlékek látása örökké feledhetetlen impressziókat jelentettek az aradiak számára is. Az idő is nagyon kedvező volt, a tengert felől langyos szellő fújdogált, ami még kellemesebbé tette a velencei tartózkodást. Velencéből Bolognába utaztak, ahol egy napot töltöttek el. Innen Firenzébe mentek és a történelmi emlékeket nézték meg. Többen turaautón mentek ki a híres Verria hegységre, amelyen Assisi Szent Ferenc sebhelyeit kapta. A Verria, az Appenninek egyik legzordonebb sziklája és 1283 méter magasán fekszik. Az út felejthetetlenül szép volt. Útközben és a nyugat felől csodálatosan szép kilátásban gyönyörködtünk. Firenze és a vidék zöld táblákkal kockázott termékeny talaja a legszebb panorámát jelentették. A vernal kegyhelyen is zarándokokkal találkozott össze az aradiak, akik lelkesen üdvözölték a magyar csoportot. Az idő továbbra is tavaszián szép volt és mindenütt szüretelik már a beérett szőlőfürtöket.

Firenzéből Assisiba mentek, ahol hét órában ünnepeltek meg Assisi Szent Ferenc elköltözésének het századik évfordulóját. Az ünnepeken a pápa képviselőiben Merry del Val bíboros vett részt s megjelent ott a király megbízottja is. Az ünnepeknek politikai szempontból különösen nagy jelentőséget adott az a körülmény, hogy ez egyszermind a Vatikán és a Quirinál közeledését jelentette. A pápa képviselője négy szalonkocsiból álló különvonaton érkezett meg Assisiba, amelynek kocsijait a királyi család rendelkezésére álló vasúti kocsikból válogatták össze. Két kocsiban a pápa képviselője és kísérete foglaltak helyet, a többiek pedig az olasz és a külföldi sajtó munkásai, valamint a mozgóoperatőrök és a fényképezők költöztek meg.

Orto állomásán kezdődtek az ünnepek, ahol a királyhimmuszszal fogadta egy zenekar a különvonatot és a fascista milicia állított sorfalat. Amikor a vonat Assisiba érkezett és a pápai delegátus elhagyta a vonatot, huszonegy tömlővést adott le a tűzérőre. Az ünnepek tulajdonképeni kezdetét a franciskánusok generálisának beszéde képezte, amelyet a bíboroshoz intézett és abban sajnálkozását fejezte ki afőtt, hogy a pápa még mindig nem vehet személyesen részt olyan egyházi ünnepeken, amilyen Szent Ferenc emlékünnepe. Merry del Val bíboros az assisi-i városnézi nagyteremben mondta el ünnepi beszédét, amelyben megköszönté a kormányt és a hadsereg előzőeken magatartását, s hangsúlyozta annak a jelentőségét, hogy az állam is mi-

lyen nagy súlyt helyez a vallásos életre, ami amellett bizonyítja, hogy az állam felismerte a dolgok lényegét és fontosságát. Fedele közoktatásiügyi miniszter válaszolt a bíborosnak, aki azt hangoztatta, hogy Mussolini nagy súlyt helyez arra, hogy a népben a régi vallá-

sos érzést ébresszék fel. Az egyház segítségével nemcsak gazdasági és politikai szempontokból jelelt áldást az állam számára, hanem elősegíti a morális és szellemi újításokat is, amelyekkel a kormányzat eddigi dicsőséges működését meg akarja koronázni.

Sztrájk előtt Ausztria adminisztrációja

Súlyos vádakat a kancellár ellen. — Megbénul a posta, ha nem deferál a kormány. — A postások elfogadták a kormány javaslatát.

(Bécs, október 7.) Az osztrák állami tisztviselők szövetsége, amelyben a posta, a táviró és a telefon alkalmazottai is helyet foglalnak, elhatározta, hogy sztrájkba lépnek, ha bérköveteléseiket nem teljesítik. Rámek kancellár előbb október nyolcadikára ígért választ a szövetség végrehajtóbizottságának memorandumára, később azonban kitolta a terméket 12-ikére. A kancellár azonban már előre jelezte, hogy semmi esetre sem tudja biztosítani a 170 schillinges fizetést, hanem legfeljebb csak pótlékot adhat a kormánynak.

A kancellár válasza nagy elkeseredést keltett az állami tisztviselők között, akik gyűlésükön élen támadásokat intéztek a kancellár ellen, aki szerintük száz és száz milliókat fecsért el a Zeirralbank támogatására, míg a tisztviselők részére minimális összeg

sem jut. A végrehajtóbizottság úgy határozott, hogy követelni fogja, hogy a kormány még október 12-ike előtt adjon végleges választ, de addig is minden előkészületet megtesznek, hogy a posta és a telefon azon a napon megbénuljon, amelyen a kormány elutasítja a tisztviselők huszonöt százalékos emelésre vonatkozó követelését.

Legújabb bécsi jelentés szerint a köztisztviselői kar kommunikált ki, amelyben bejelentik, hogy követeléseik elutasítása esetén szombaton sztrájkba lépnek. Több részről már megkezdődtek a közvetítő tárgyalások s különösen a nagyméretű párt ferdőzik a béke megteremtésén. A postai szakszervezet már külön álláspontra helyezkedett, amelyben nyíltan kijelentette, hogy elfogadja a kormány által a tárgyalásokra kitűzött időpontot.

Lángban álló hajó az Oceánon.

Négyszáz utas tűz- és vízhalál előtt.

(Newyork, okt. 7.) A newyorki kikötőparancsnokság kedden reggel rádiójelentést vett fel, amely közli, hogy a Byron angol személyszállító a nyílt Oceánon kigyuladt. Az értesítés szerint a hajó, amelyen négyszáz utas tartózkodik, lángokban áll. Ha idejében nem érkezik segítség, az utasok vagy

a tűz, vagy a víz áldozatai lesznek, mert a hajót nem sikerül megmenteni.

A newyorki kikötőparancsnokság a jelentés vétele után nyomban gyorsjáratú segélyhajókat indított utakra a veszélyben levő gőzhajó felkutatására.

A frankpör utolsó felvonása.

„Itt nyugszik egy ország, amelyet megölték a hazafiak”. — Vád- és védbeszéd a frankügy kurial tárgyalásán.

(Budapest, október 7.) A frankhamisítók porének kurial tárgyalásán a koronaügyész befejezte beszédét és azt hangsúlyozta, hogy a vádlottaknak a hazafiassággal való takarózkodása nem egyéb frázisnál. Bármiként is vélekedjenek Trianonról, annyi kétségtelen, hogy a békeszerződést a nemzetgyűlés törvénybe iktatta és azt be kell tartani, mert az államok között kölcsönös jogviszony áll fenn. A bomba, a mérgezett tör és a frankhamisítás olyan eszközök, amelyeknek el kell tűnniük az államok egymás közötti érintkezésében.

— Fekethezem a vádlottakról, — mondotta — a hazafiasság érzést, de ha még egy ilyen akció lesz Magyarországon, akkor az ország elpusztul és az ország sírkövére felírhatjuk, hogy itt nyugszik egy ország, amelyet megölték a hazafiak.

A koronaügyész ezután a büntetések kiszabásával foglalkozott és felhívta a figyelmet a tértépeszeti intézet kilenc alkalmazottjára, akikben a katonai fegyelem döntő befolyásu kellett, hogy legyen s akik felőrölték a becsület és a parancs malomköve között. Ezt a körülményt is mérlegelni kell. A koronaügyész beszédének végére a tárgyalóterem már zsúfolásig megtelt. Utána Auer Pál ügyvéd, a francia bank megbízottja beszélt, aki még egyszer hangsúlyozta a bank kártérítési igényét. Dr. Ulain Ferenc, Windischgrätz herceg védője beszédét már ismét gyér hallgatóság előtt mondotta el. Ulain azt hangoztatta, hogy a vádlottak fanatikus hazafiasságból cselekedtek.

— Nem hiszem, — mondotta Ulain, emelt hangon a francia bank képviselője felé fordulva, — hogy a büszke francia nemzet kivetné azt az egyént, aki hazája miatt büntetelményt követne el.

A frankpör mai tárgyalásán Csernyánszky dr. Haits és Kurz védelmében szólalt fel. A frankhamisítást összehasonlíthatatlannak tartja az olaszliszkai pénzhamisítással, mert míg az utóbbit önérdékből tették, a frankper vádlottait áldozatkészség vezette. Lehetetlenségnek tartja a védő a frankper vádlottait ugyanabba a fegyházba zárni, amelyekbe az olaszliszkai pénzhamisítókat. Ezután Schubert Zoltán Gerő és a tértépeszeti intézet alkalmazottainak védelmében beszélt. Kelemen Korhél dr. Parragh, Schwartz Andor dr. Rába, Hindi Zoltán dr. Haala és Winkler védelmében szólaltak fel. Valamennyien hivatkoztak arra, hogy a tértépeszeti intézet nagyjelentőségű nemzeti érdeket szolgálva, tisztviselői szigorú szolgálati szabályzat alatt állottak és az utasításokat vakon teljesítették. A védők a frankakciót nem tartják büntetőtörvénykönyvbe utköző pénzhamisításnak, sem büntülnének, már csak azért sem, mert ezen tisztviselők büntetéből hiányzik a pénzhamisítás fontos körülménye: a hamisított pénz forgalombahozatala. Ítélet holnapra várható.

Elárvereztek

egy grófi palotát.

Versengés a budapesti Pálffy-palotáért.

(Budapest, okt. 7.) Érdekes árverés színhelye volt ma a központi járásbíróház. Önkéntes árverés adták el a Kossuth Lajos-ucca és a Szép-ucca sarkán levő Pálffy-palotát, mely a husz esztendővel ezelőtt elhunyt gróf Pálffy Jánosnak, Magyarország egyik leggazdagabb mágnásának palotája volt.

Az elhunyt mérhetően vagyona felett megindult az örökösök bonyolult pereskedése, míg végül a gróf Széchenyi- és gróf Karátsonyi-családok kiegyeztek Pálffy-ékkal ötven-ötven százalékban. A birókat felosztották, a budapesti palotákat is hasonló módon osztották el, csak a Kossuth Lajos-ucca és Szép-ucca sarkán álló palotával tettek kivételt. Erre nézve úgy állapodtak meg, hogy önkéntes árverésen értékesítik és a befolyó vételárat fogják felosztani, miután minden örökös magának akarta a palotát megszerezni.

A ház becsértéke tíz milliárd korona és ezért minden árverelőnek előzetesen egymilliárd készpénzt kellett a közjegyző kezébe bantatniul letétbe helyezni. Három árverező jelentkezett: dr. Dóczy Béla ügyvéd, dr. Rajnik Béla ügyvéd, mint a Pálffy-ház részvényársaság képviselője és Zsarnóczay János titkár, mint gróf Karátsonyi Jenőné megbízottja. Valamennyien átadták a közjegyzőnek az egymilliárd bantpénzt és megkezdődött az árverés. A kikiáltási ár ötmilliárd korona. A vételár egymásután ugrott előbb öt-tíz, majd ötven-száz milliókkal, egészen hét milliárd ronáig. Végül is hét milliárd 201 millió koronáért dr. Rajnik Béla vette meg és így a ház a Pálffy-palota r. c. tulajdonába ment át.

Berlin... Arad... Konstantinápoly...

Egy messziről jött ember, aki azonban egy szót sem szólhat. — A süketnéma muzulmán főhadnagy utja hazafelé a „szent földre“.

(Saját tudósítónktól.) Exotikus, görnyedt hátu, piros fezes férfi lépett a kávéházi asztalunkhoz. A hóna alatt hatalmas barna doboz szorongott, értelmes arcán fájdalmas mosoly, a ruhája tépett, a szemében csöndes alázat és szegényes külscijével szemben olyan furcsán, olyan szomorú kontrasztként hatott a kezefejére előugrott kaucsukkézrel. Muzulmán szokás szerint előbb a homlokához, majd a melléhez érintette a tenyerét, aztán letette a dobozt a kávéház asztalára.

— Éééé... — bugyborékol fel a torkán valami sikió hangféle és mintegy bocsánatkérőleg mondta utána: — Göögö... — És egy szomorú borult mosollyal kísért gesztussal mutatta, hogy — süketnéma. Kérdőjelet rajzolunk eléje. Bölintott, érti. És már nyult is a doboz után, amelyből levél-papirozt vett ki és a kollegám felé nyújtotta.

Egy — bizonyára lej — mutatta a hüvelykujjával. Blazirtan az előtünk álló kéziratpapirostra mutatott: minek ide még több? A fezes török kissé röstelkedve, elpirulva bölintja, hogy igaz és visszaveszi a dobozba a levél-papirozt és másikat hoz elő. És még mielőtt megismételtük az előbbi visszautasító gesztust, bántó, artikulálan hangon tiltakozik és mutatja, hogy ez más, mint az első és odabök az ujjával: irás van a papíron.

Félfives miniszterpapír. Kicsit gyűrött és széjjelmázolódott a piros tentával rárajzolt gyöngybetűk, amelyeket valaki jószívű magyar kanyarított rá valahol idegenben, mert mintha idegen volna a stilusa. Előbb két sor török szó van felrajzolva, aztán mintegy összefoglaló magyarazatképen utána magyarul is: Allah bölcs és hatalmas! Lejjebb pedig magyarul a következő felhívás:

„Minden igazhitű muzulmánhoz, de a becsületes gyaurokhoz is! Én, Abdul el Sükri, születtem Drinápolyban a világháború alatt főhadnagy voltam a dicső emlékü Abdul Hamid szultán hadseregében. Bosznusz ostrománál olyan szerencsétlenül estem le a lóról, hogy örökre süketnéma maradtam. A csatatéren eszméletlenül fekvő, még egy gránát légnyomás is ért, ami egészen betemetett a földbe. Kegyes német orvosok ásattak ki és Berlinbe szállítottak, ahol három évig élhálottként feküdtem egy kórházban. Sajnos, Allah súlyos csapással sújtott, hiába volt több híres orvosprofesszor minden igyekezete, beszédem és hallásom nem nyerhettem vissza. A kórházból kikerülve, minden értékes dolgomat eladtam, hogy addig élhessek Berlinben, amíg hozzátartozóim felől valami hírt hallok. De leveleimre nem kaptam választ, hiába kutattam utánuk. Most magam indultam hazafelé. Pénzem nincsen, azért kérlek, légy oly kegyes és könyörülj rajtam, ajándékozz meg Allah és a magad Istene nevében egy utralóval, hogy elérhessek szeretett hazám szent földjére, Konstantinápolyba. Megfizeti Allah, ha jól tesz Abdul al Sükrivel, a di-

cső Abdul Hamid szultán volt főhadnagyával, aki a háboruban rokkant lett. Éljen Törökország! Éljen a Kalifátus! Éljenek a becsületes gyaurok!“

Erdélyiek a Páneurópa-kongresszuson.

Ghyca herceg a magyar delegátusok társaságát kereste. — Tarnowsky Sándor dr. határozati javaslatai. — Az erdélyi incidens is szóba került a kongresszuson

(Bécs, okt. 7.) Ismeretes, hogy Coudenhove-Kalergi gróf néhány hét előtt levelet írt Marosvásárhelyre Turnowsky Sándor dr.-nak, hogy hagyja abba az erdélyi és bánági magyarság Páneurópa-szervezeteinek kiépítését és csatlakozzék a bucaresti-i Páneurópa-hívek akciójához. Ez az együttműködés azonban nem jött létre, noha Turnowsky Bucurestibe utazott, ahol tárgyalta Capri báróval, a bucaresti-i Páneurópa-mozgalom kezdeményezőjével.

A bécsi Páneurópa-kongresszuson Románia területéről hat delegátus vett részt, még pedig három román és három magyar.

A román delegátusok Ghyca Leó herceg, Capri báró és Ghermain nyugalmazott miniszterek voltak. Az erdélyi magyarságot viszont Turnowsky Sándor dr., Böszörményi Sándor, az erdélyi iparösszövetség igazgatója és Ligeti Ernő szerkesztő képviselték.

Ghyca herceg és két társa tagjai voltak a különböző bizottságoknak és amint a magyarországi delegátusok is megállapították, és örömmel kommentálták, lelkes hirdetői voltak a román-magyar együttműködésnek. Főként Ghyca herceg kereste a magyarországi delegátusok társaságát és beható eszmecserét folytatott Románia és Magyarország egymásrataláltságáról.

A kongresszus munkálataiból az erdélyi magyar delegátusok is kivették részüket. Turnowsky Sándor dr. tagja volt a szellemi együttműködés bizottságának, amelynek ülésén két határozati javaslatot is terjesztett elő.

Az első javaslata így hangzik: A Páneurópa-mozgalom szélesebb körre való kiterjesztése céljából indítványozom, hogy mindazon országokban, ahol országos, egységes, központi szervezet meg nem alakítható, helyi, városi, vagy kerületi csoportok megalakítása is lehetséges legyen, mert több ilyen helyi csoport integrálódása által kifejlődhetik az illető ország egységes központi szervezete. Ezen indítványomat azért tartom indokoltnak, mert talán más országban is előfordulhat azon eset, ami a romániai magyarság szervezkedését megakadályozta. Ezzel az intézkedéssel egyrészt elkedvetlenítet: számos kiváló, lelkes pacifistát, másrészt megakadályozta azt, hogy egész Romániára nézve országos Páneurópa-szervezet alakulhasson ki. Általában demokratikusabb szellemet kérünk a mozgalomban!

A második javaslatban indítványozta, hogy a jogi kérdések tanulmányozására külön komité alakuljon.

Turnowsky Sándor dr. határo-

Nagyon meghatót bennünket a szomorú történet és a becsületességünkhöz apellált könyörgés és már majdnem veszte volt a heti cigarettapénz ügye, amikor az átnyújtott százelevesből 80 lejt remegő kézzel visszaolvasott Abdul Sükri-pasa, rokkant főhadnagy, aki nagyszerűen csak husz lejt segítséget fogadott el. Aztán kezét nyújtott, a szívére tette a kezét, majd felfelé nézett a menyezere, — Allahhoz fo-

használott bizonyára. — majd tovább indult, tovább ment a hosszú uton Konstantinápoly felé, ahol — talán nem is tudja szegény — hogy már nincs Kalifátus. Messziről jött ember... de szegény egy szót sem beszél. És olyan megható hőskölte-mény, amit az irás mond. Lehet, hogy nem igaz, semmi sem igaz, de akkor miért adott vissza a százasból nyolcvanot? ... (p. a.)

zati javaslatai körül élénk vita folyt a szellemi együttműködés bizottságának zárt ülésén. A legtöbb hozzászóló azonban helyeselte mindkét indítványt, úgy, hogy Páneurópa erdélyi apostolának javaslatai alighanem már legközelebb végrehajtásra kerülnek.

A másik erdélyi delegátus, Ligeti Ernő szintén jelentős sikert aratott a kongresszuson „A páneurópai mozgalom“ című mély tartalmu röpiratával, amelyet a delegátusok és a nemzetközi sajtó

képviselői egyaránt nagy érdeklődéssel olvastak.

A harmadik erdélyi magyar, Böszörményi Sándor csak mint hallgató vett részt, mivel ő tulajdonképpen Romániát képviselte a Páneurópa-kongresszussal egyidőben megtartott középeurópai forgalmi tanácskozásokon.

A magyarországi delegáció, Lükács György, Hantos Elemér, Gratz Gusztáv és Székács Antal nagyszerű szereplése mellett igen jóleső az erdélyi magyarok sikere.

Készül az új lakbérleti törvény.

Az előkészítő bizottság nagy titokban tanácskozik.

(Bucuresti, okt. 7.) A lakbérleti törvényt előkészítő bizottság tegnap este az igazságügyi miniszteriumban ülést tartott Cudalbu igazságügyi miniszter elnöklésével, aki ismertette a kérdés lényegét és a bizottság munkájának irányelveit. A bizottság ma délután folytatja tanácskozásait. Egyelőre semmi sem szivárgott ki az ülésen elhangzottakról, mert a megjelentek a legszigorubb diszkreciót fogadták és becsületszavukat adták, hogy még a bizottság tagjainak nevét sem árulják el.

Ha a tisztviselőnek kevés a fizetése...

Vizsgálat indult meg két városházi tisztviselő ellen, akik pénzért árulják az igazolványokat.

(Saját tudósítónktól.) Rendkívül súlyos vád ügyében folyik a vizsgálat az aradi városházán egy fiatal tisztviselő és egy tisztviselő ellen. Az eset jellemzi a köztisztviselők mai szomorú helyzetét, mikor kénytelenek más, esetleg illegitim uton is, pórolni kicsiny fizetésüket.

Az aradi drogériáknak egy miniszteri rendelet értelmében minden évben be kell nyújtani egy igazolványt, amely szerint jogosítva vannak drogériaáruk eladására. Az egyik aradi drogéria a napokban akarta ezt az igazolványt beszerezni és megkérte az illetékes hivatal egyik fiatal tisztviselőjét az igazolvány elkészítésére. A leányka erre kijelentette, hogy hajlandó megcsinálni az igazolványt, de csak 2000 lejért. A cégtulajdonos meglepődve hallotta az ajánlatot, amelyet nem fogadott el. A valódi meglepetés azonban csak ezután érte. Kérvényt nyújtott be és felkéréselt egy másik hivatalt, ahol az egyik tisztviselő kijelentette, hogy csak akkor csinálja meg gyorsan az ügyet, ha a cégtulajdonos 500 lejt fizet neki. A drogéria tulajdonosa erre már elveszítette türelmét és azonnal felkereste Angel István dr. inkerimár bizottsági elnököt, akinek jelentést tett az ügyről. Az elnök azonnal elrendelte a fegyelmi vizsgálat lefolytatását. Értesülésünk szerint a fiatal leány azzal védekezett, hogy ezt a munkát hi-

vatalos órán túl kellett volna megcsinálnia és mivel ez nem kötelessége, méltányosnak találta, hogy a drogéria honorálja külön munkáját.

Mindenestre szomorú tünete a mai időknek, hogy a nehéz megélhetési viszonyok már egy fiatal leányt is hasonló fellépésre kényszerítsenek és ez egyben memntónak kell, hogy szolgáljon a tisztviselők fizetésének gyors rendezésére.

Gyilkosság egy cigarettá miatt

(Kassa, október 7.) Véres verekedés történt Zemplénszinán egy visszautasított cigarettá miatt. Pcola Mihály a közsérbeli korcsmában odalépett haragosa, Copik Károly asztalához és egy cigarettával kínálta meg. A legény visszautasította a cigarettát, mire Pcola nekiugrott és fojogatni kezdte. A verekedésbe Copik két barátja is beleavatkozott, mire a korcsmáros közbelépett és kizavarta a korcsmából a verekedőket. A három barát odakünn az uccán újból megtámadta Pcolát és botokkal addig verték, míg össze nem esett. A szerencsétlen embert holtan találják az uccán másnap reggel. A csendőrség le-tartóztatta a gyilkosokat.

Vasutikarambol

a román-magyar határon
Egy személyvonat nekiment a kötegyáni állomáson vesztglő szerelvénynek.

(Saját tudósítónktól.) Tegnapelőtt este fél 10 óra rájban könnyen végzetessé válható baleset történt a kötegyáni pályaudvaron. Ebben az időben érkezik ugyanis be ez a vonat Kötegyánba, amely a Magyarországra igyekvő utasokat veszi át. Mikor a vonat Kötegyán közelébe ért, úgy az állomás, mint a váltóór azt a jelzést adta le, hogy szabad a pálya. A mozdonyvezető tehát nyugodtan engedte tovább a vonatot. Egyszerre azonban észrevette, hogy egy több teherkocsiból álló vonat áll azon a vágányon, amelyre neki kellett befutni. Gyorsan ellengőzt adott, az összeütközést azonban nem tudta megakadályozni. Az utasok között, mikor a vonat bele szaladt az előtte álló teherkocsikba, nagy riadalom támadt és sokan rémülten kiáltottak a fejjüket vesztve ugráltak le a vagonokból. Csak a véletlennek köszönhető, hogy nagyobb baj nem történt. Mindössze néhányan szenvedtek kisebb sérüléseket.

Az állomásfőnök az összeütközés ügyében azonban megindította a vizsgálatot, amelynek során a forgalmi tisztet és a váltóórát a szolgálatból azonnal fel is függesztették. A vizsgálat folyik tovább.

Hajsza egy tolvaj után

(Saját tudósítónktól.) Ma délután izgalmas tolvajhajsza játszódott le Aradon a Strada Bratianu (Weitzer-uccán.) A Piata Catedralai (Thökoly-téren) tetten értek egy zsebtolvajt, aki egy vásárló asszony zsebéből akarta kielopni a tárcát. A közelben posztoló rendőr, a közönség figyelmeztetésére nyakon csipie a zsebtolvajt és elindult vele a Strada Marasesti (Kossuth-uccai) rendőrség felé. A Kossuth-ucca sarkára értek, amikor az elfogott tolvaj hirtelen futni kezdett a Bratianu-ucca felé. A rendőr konflisba vágta magát és úgy követte a menekülő. Sokan voltak szemtanúi az érdekes jelenetnek, de senki sem tudta, hogy miért rohan egy fiatalember fel a Weitzer-uccán. Csak akkor látták, hogy miről van szó, amikor a konflison vágta a rendőr harsány kiáltása zúgó: végig az uccán.

— Fogják el a tolvajt!

De már késő volt. Az üldözött berohant a 17. számú házba és a hatalmas épület labirintusában elűnt. A rendőr óráig kutatott a tolvaj után, de nem sikerült megtalálnia. Kézrekerítésére folyik a nyomozás.

Butorvásárlók figyelmébe!

Felhívom az igen tisztelt butorvásárlók figyelmét mielőtt bevásárlást eszközölnének, koresek fel

BRUCKNER LŐPÖT Arad,
Str. Ghiba Birta 16. szám alatti butorgyárát és raktárát, hol mindenemű saját készítményű butorokat a legjobb kivitelben, **legjutányosabban és kedvező feltételek mellett** vásárolhat.
A C. F. R. összes vonalán 45% szállítási kedvezmény! 16768
Egyedül cégtulajdonos: VAJNA ADOLF.

Jászai Mari temetése.

Tizezrek kísérték utolsó útjára a nagy magyar tragikát. — A gyászszertartás.

(Budapest, október 7.) Jászai Mari a magyar nemzet halotyjának tekintették és ehhez méltó pompával temették el ma délután három órakor a Nemzeti Színház előcsarnokából. A Nemzeti Színház előtti térséget fekete drapériával vonták be és a teret rendőrkordon zárta el.

Reggel nyolc órától délután fél háromig a közönség tízezrel zarándokoltak az érckoporsóhoz, hogy annak üvegablakán keresztül még egyszer bucsút vehessenek a nagy magyar művésznőtől. A koszorúk és a virágcsokrok óriási tömege ékesítette az érckoporsót, amelyben utolsó útjára vitték Jászai Mariát. A holttestet tartalmazó koporsót a késő esti órákban szállították át a János-szanaszatóriumból egyszerű halottaskocsin és azt csak három autómobil kísérte, amelyekben az elhunyt hozzátartozói foglaltak helyet. A Nemzeti Színház tegnap esti előadása még be sem fejeződött, amikor már hozzákezdtek a monumentális katalin ácsolásához, hogy elkészülhessen, mire a halott megérkezik. Az előcsarnokban felgyújtották a gyertyákat és a vilanylámpákat, amelyeket gyászfátyollal vontak be.

Délután fél három órakor már csak belépőjeggyel lehetett bejutni a térségre és pontosan három órakor megkezdődött a gyászszertartás, amelyet dr. Madarász István lipótvárosi plébános végzett fényes papi segédlettel. A Nemzeti Színház éneki- és zenekara gyászdalokat adott elő, majd megkezdődött a bucsúbeszéd sorra dr. Hevesi Sándor igazgató bucsúztató szavával. A Nemzeti Színház tagjainak nevében Gál Gyula mondott mélyen megható beszédet, a budapesti színészszövetség nevében Góth Sándor, a színigazgatók szövetségében dr. Bárdos Artur, a színészegyesületében Géczy István és a Kisfaludy Társaságában Szász Károly beszélt. Elzarándokolt a temetésre Jászai Mari szülőfalujának, a komárommegyei Ászár községnek a küldöttsége is, amelynek nevében dr. Komáromi Károly igazgató mondott utolsó üdvözlőt. Majd a beláthatatlan tömeg által kísért halottashímó megindult a Kerepesi úti temető felé. A menetet a MÁV. zenekara kísérte a temetőbe, ahol a főváros által már régebben adományozott díszsírhelyén helyezték örök nyugalomra Jászai Mariát.

Felmentettek egy háromszoros gyilkost.

Egy régi büntügy utolsó felvonása.

(Bucuresti, okt. 7.) Az ilfovi törvényszék tegnap egy igen régi büntügyben hozott ítéletet. Még 1915-ben történt, hogy egy Ioan Cristescu nevű egyén agyonlőtte Biró Mária nevű házastársát és két másik személyt, akik a lelőtt asszony segítségére siettek.

Cristescu annak idején önként jelentkezett a rendőrségen és két és fél évig vizsgálati fogságban is volt, azonban később a háborús zürzavarok miatt szabadlábra helyezték. Az esküdtek verdiktje alapján a törvényszék ma felmentette Cristescut azzal az indokolással, hogy tettét önvédelemből követte el.

Elfogták a galati rablógyilkosokat.

A három bandita eddig kilenc rablógyilkosságot vallott be. Az egyik rabló erdélyi származású

(Galati, október 7.) Annak idején részletesen írtunk azokról a megdöbbentő vakmerőséggel végrehajtott sorozatos rablógyilkosságokról, amelyeket ismeretlen tettesek követtek el az utóbbi időben Galati különböző külvárosaiiban. A szerencsétlen áldozatok — akikkel egyetlen halálos törzsúrassal végeztek a gyilkosok — rendszerint gazdag kereskedők és magánzók voltak, míg a gyilkosok kilétét, — a rendőrség minden erélyes igyekezete dacára — mindmáig a legsűrűbb homály fedte.

Mai számunkban írtunk arról a banditatamadásról, amelynek Timus Teodor galati marhakereskedő lett a szerencsétlen áldozata. A gazdag marhakereskedőt tegnapelőtt hajnalban, lakásából jövet, a sötét uccában három bandita támadta meg, akik több halálos késszurással leterítették Timust, majd elrabolták a zsebében

talált 800.000 lej készpénzét. A megsebesített embernek azonban még volt annyi ereje, hogy segítségért kiáltson s a segélykiáltásokra előretű rendőröknek hosszúra hajszá után sikerült elfogni a banditákat, akiket ma délelőtt hallgattak ki.

Kihallgatásuk során aztán szenzációs felfedezést tett a rendőrség. Az egyik bandita — az erdélyi származású Nagy Sándor — ugyanis a keresztkérdések következtében zavarba jött és olyan gyanús feleleteket adott, amelyből arra lehetett következtetni, hogy a sorozatos gyilkosságokhoz az elfogott három embernek valami köze van. Tovább vallatták Nagy Sándort, aki eleinte tagadta a szörnyű vádat, de később megtörtén ismerte be, hogy ő másik két társával eddig **kilenc rablógyilkosságot követett el**. A meglepő vallomás következtében a rendőrségen most előkeresik az eddig felderítetlen maradt gyilkosságok dossziéit, hogy ezek alapján összeállíthassák a három bandita bűnlestromát.

Művészet.

* Az aradi színház heti műsora. Péntek: Elvált asszony, operett. (C. Bérlet.) Szombaton: Marica grófnő. (A. bérlet.) Vasárnap délután 3 órakor: Diadalmasszony; 6 órakor: Nagytakarítás; 9 órakor: Annabál. (Bérlétszűnet.)

* Jön a Muzsikus Ferkó!

* Marica grófnő Szombat este a Marica grófnő van műsoron a szezonnyitó előadás nagyszerű szereposztásában.

* Annabál — H. Szentgyörgyi Mivel, Vasárnap este az Annabál című sláger-operettben mutatkozik be Arad közönségének H. Szentgyörgyi Mivel, aki a darab egyik halás szerepét játssza. Közülé még Kertész Manci, Kiss Mariska, Szentgyörgyi Mária, Gyözö, Örvössy, Hetényi és Kun játszanak.

* Magyar zeneszerző sikere Londonban. Londonból táviratozzák: A Gajety Theatre tegnap mutatta be Poldini Ede magyar zeneszerző „Farsangi lakodalom” című operáját, amelyet a közönség nagyon kedvező fogadtatásban részesített. A lapok a bemutatóról írt beszámolójukban nagy dicsérrel méltatják Poldini zenéjének szépségeit és népszerűségeit jósnak a darabnak.

* A Muzsikus Ferkó premierjére nagyban készül a színtársulat. A színház igazgatósága ragyogó díszleteket készített az újdonsághoz, amelyet Hetényi Elemér mindenre kiterjedő gondossággal rendez. Az előadást Gellért karmester fogja vezényelni, míg a zenei betámitást dr. Buja karmester végzi.

* Molnár Sándor versei. Egy szürke borítólapal ellátott, izléses betűkkel nyomott apró könyvecskét hozott ma a posta. Molnár Sándor petroseni költő küldte el hozzánk verses kötetét, amelynek címe: „A tisztaság himnusai.” A szerző jó címet választott, mert annyi naivítás, amennyi a költemények irázisokkal telt soraiból kicsillan, csak egy tiszta gyermeki lélekben található. Amikor végiglapoztuk a könyvecskét, önkéntelenül is felvetődött ez a kérdés: vajon nem aludta-e át Molnár Sándor az utolsó harminc esztendőt? Vajon nem tudja-e, hogy az általa használt, elavult frázisok, régi, szentimentális hangu beszélyecskékre emlékeztetnek? Csupán az a megható a szerző szerelmes verseiben, hogy őszinte, primitív lélekből fakadnak. De az ilyen verseket postán szókták elküldeni ideáljuknak a szerelmes diákok. Magyaros verseiről csak ennyit: meg kell tanulnia magyarul írni. A versek különben rim, forma és ritmus nélkül valók. Csak ennyiben érintette Molnár Sándort a modern versirodalom. — a.

* Az Elvált asszony pénteki reprise premier-számába fog menni. Az operett-együttes teljesen felkészülve várja az előadást, amely megérdemelt sikert fog aratni. Zöldhegyi Anna, Betegh Bébi, Szentgyörgyi Mária, Örvössy, Deésy, Révész és a többiek is mind elsőrangú fognak adni. A híres Fall-operett mintaszerű, pompás előadásban fog színre kerülni.

* Tűz a fővárosban. Bucuresti-ből jelentik: A Str. Coltein levő Jack Goldstein-féle nagykereskedésben tegnap rövidzárlat következtében tűz ütött ki, amelyet a gyorsan előhívott tűzoltók egy óra alatt elfolttak. A kár félmillió lei.

Szemző főispán újabb botránya.

Fiával és öccsével együtt megkötözték és bántalmazták egy vámtisztet. — A Tábla felmentette őket a vád alól.

(Budapest, október 7.) Rendkívül érdekes ügyet tárgyalt ma a királyi ítélőtábla. Szemző Gyula nyugalmazott főispánnak egy cigarettacsempészési ügyből kifolyólag kinos összeütközése támadt Klassohn Frigyes volt vámtisztrel. A büntetőtörvényszék Szemzőt 60 millió korona pénzbírságra ítélte. Az ítélet meghozatala után Szemző felhívta lakására Klassohn-t, aki az ott történteket a rendőrfőkapitányságon tett feljelentésébe mondotta el.

A feljelentés szerint felmentek Szemző lakására, ahol elébe állott ifj. Szemző Gyula a főispán fia és Szemző Adorján az öccse. Hármán lefoglalták, majd megkötözték a vámtisztet, akit ezután a földre fektettek. Egy előre elkészített dobozból valami trágyafélélet vet-

tek ki fakanállal és bekenték vele a vámtiszt arcát. Csak hosszabb idő után oldották meg kötelékeit és engedték a fürdőszobába lemosni az undorító folyadékot. A feljelentés nyomán megindult a vizsgálat, majd a törvényszék a volt főispánt három, fiát és öccsét egy havi börtönre ítélte.

A tábla ma foglalkozott e botrányos ügygel. A védelem arra hivatkozott, hogy Klassohn boszszúból tette a feljelentést, különben is nem szavahihető ember, akit különböző fegyelmi ügyei miatt bocsátottak el állásából. A jelenetre tanut nem tud megnevezni és így az egyedüli bizonyítéka a feljelentés, amit ő maga tett a vádlottak ellen. A tábla hosszas tanácskozás után felmentette az elítélteket.

Varga Lidia drámákat ír.

Jrásat jövedelméből akarja visszafizetni nevelőapjának az elkezelet összegeket.

(Saját tudósítónktól.) Werkmeister János aradi vendéglős nevelt leánya, Varga Lidia, aki nevelőszüleinek vagyonát osztotta szét zsarolói között, ma délután bekopogtatott az Aradi Közönség szerkesztőségébe. Kezében iratcsomót tartott és szerényen érdeklődött, hogy lekötöznék-e a verseit és prózai műveit, mert ő már évek óta foglalkozik irodalommal. Átadta az iratcsomót és árnyékos nagy, sötét szemével kérően tekintett ránk. Belenézünk az iratokba és hamarosan megállapítottuk, hogy gondosan, kaligrafikus betűk sorakoznak egymás mellett, azonnal felfedeztünk egy-két helyesírási hibát, ami azonban nem számít, különösen akkor, ha nőnek az írásáról van szó. A helyesírási hibák között kicsillanhatnak mély gondolatok szép szavak. Ezeket nem találjuk meg az írásokban.

Varga Lidia elmondotta azután, hogy eddig hat drámát írt meg és a hetediket, amelynek Judit a címe, most dolgozik. Azonkívül már öt tragédia vár az agyában feldolgozásra.

— Az egyik drámám, az „Élet nyomorultjai” írástam Szendrői színházvezetőnek előadás végett. A színházvezető még nem mondott végleges híralatot de kijelentette, hogy valószínűleg előadásra kerül. Ez a dráma öt felvonásból és 10 képből áll.

— Régen foglalkozik irodalommal?

— Kicsiny gyermekkorom óta. De eddig nem jutott eszembe, hogy kereseti forrásnak használjam fel, mert sohasem volt szükségem pénzre. De most utoléri a tragédia, tönkretetem nevelőszüleit és vissza akarom fizetni nekik azt a nagy összeget, amit könnyelműen elvettem tőlük.

— Milven irányuak az írásai?

— Modernek. Mind a mai kort adja vissza és önmagamot írom meg benne. Az „Élet nyomorultjai”-ban egy embert írok meg, aki élt szeretett, dözsölt, könnyelmű volt, vagyonokat harácsol el, bűnbé esett és utolsó jelenetében a bíróság elé kerül, ahol rátalál sohasem ismert édesapjára, aki a sors különös sze-

szélye folytán védőügyvéde lett és mikor megtudja, hogy édesapja védi, akit szeretett ismeretlenül, akit keresett zaklatott életén át, mikor megismeri édesapját, lelkében olyan kaosz keletkezik, hogy megőrül. Ez a rövid tartalma az „Élet nyomorultjai”-nak.

Varga Lidianak szeméi lángolnak beszéd közben, idegesen kapkodja a szavakat és látszik rajta, hogy nemcsak különös életében, hanem most is beszéd közben végigéli a tragédiát. Varga Lidia, aki eddig magának rendelt drága virágkosárral, amellekkel ablakait díszítette, a könnyelműen eldobott 400 ezer lejjel akart hirtévre szert tenni és feltűnést kelteni, most az irodalom nehéz, kálváriás útján akar eljutni odáig, ahol a hírnevet becsületes uton érheti el. Vajon eljut-e odáig?

Hatezer tartalékos tiszt ellen indítottak eljárást.

Nem jelentették be lakhelyüket.

(Bucuresti, október 7.) A bucaresti hadkiegészítő parancsnokság — az Univerzál szerint — intézkedést tett, hogy a II-ik hadtest körzetéhez tartozó mintegy hatezer tartalékos tiszt ellen eljárást indítsanak. Ismeretes, hogy a tartalékos tisztekről szóló törvény alapján és a legfelsőbb vezérkar rendelkezése értelmében, melyet úgy az újságokban, mint falragaszokom ismertettek, a tartalékos tiszteknél kötelességük, hogy minden év március havában írásban közöljék lakhelyüket és a törvénytől megkövetelt egyéb adatokat.

A bucaresti második hadtestparancsnokság körzetéhez tartozó tartalékos tisztek közül 6000-an elmulasztották a jelentkezést, miért a törvény értelmében ellenük eljárás indítandó. Az eljárás hadbírószági tárgyalásból áll, ahol a tartalékos tiszteknél felelni kell arra, miért nem küldötték be a megkövetelt adatokat.

Szücs Dezső tragikus halála.

Ady Endre fegyvertársa, a régi újságírógárda neves tagja elmeógyógyintézetben halt meg.

Szücs Dezső meghalt. Aradig nem érzik talán már e mondatnak a tragikus feszültségét, mert Aradon kevesen ismerhették ezt a nagyváradi újságírót, akinek küzdelmes élete tegnap befejeződött egy váradi ideg-sanatoriumban. Mi, újságírók mondjuk el az aradi közönségnek: Szücs Dezső a nagyváradi újságírásnak mindig első fronton álló Donkiszotja volt. Az újságírás hivatása folytonos harc volt a számára, igazságok s vélt igazságokért, igazságtalanságok és vélt igazságtalanságok ellenében. Ady Endrének legjobb barátja a közös nagyváradi újságíróskodás idején. Ez a jóbarátság két izzó lélek összeolvadása volt. Ady Endre egy ország felett suhogtatta meg a költészet égi fátylóját, Szücs Dezső szava pedig Nagyváradon maradt az újságírók között. Szücs Dezső meghalt — egy

derék, harcos újságíró idegrendszeren felszakadt a hur...

Szücs Dezső tragikus haláláról az alábbi táviratunk számol be:

(Oradea-Mare, október 7.) Szücs Dezső, a Nagyvárad című napilap munkatársa ma reggel a nagyváradi elmeógyógyintézetben meghalt. A régi újságírógárdához tartozott és egyike volt azoknak, akik a háboru előtti években Ady Endrével együtt megcsinálták a magyar irodalmi forradalmat. Hosszu éveket dolgozott redakciókban, majd közigazgatási pályára lépett, de utóbb ismét visszakerült az újságírói asztalhoz. Az évtizedekig tartó robot felőrölte idegeit. Négy nappal ezelőtt az uccán hirtelen rosszul lett, ahonnan a nagyváradi kórház elmeosztályára szállították. A tragikus sorsu újságíró temetése holnap délután lesz.

Kétezer versenytűtő Budapest uccáin.

Óriási stafétaverseny a Névtelen Hősök emlékére. — Hatalmas közönség nézte az érdekes versenyt.

(Budapest, október 7.) Két esztendővel ezelőtt vetették fel azt a gondolatot, hogy a háboruban elcsúszott Névtelen Hősök emlékére stafétaversenyt rendeznek a magyar főváros uccáin. Az idén óriási érdeklődés mellett folyt le a verseny, százhatvan ezer érdeklődő nézte végig a több mint kétezer futó küzdelmét. A szenatéri sporttelepen összesen százhat csapat futója készült a versenyre. Amikor eldőrdült a start mögött felállított ágyú, meglevenedett a futók mozdulatlan, színes csoportja, végig rohantak a Vérmezőn, amelynek déli részén megtörtént az első váltás.

Mindenütt rengeteg ember várta a versenyzőket, mintha egész Budapest az uccán lenne. Rendőrök, katonák, cserkészek szorították vissza a sűrű tömeget és a házak ablakai megteltek fejekkel. A máskor csendes Vilmos császár-ut is ostromállapot képét mutatta. A rendőrség teljesen becsúszott a forgalmat: a villamoskocsik megállottak és az összes járműveket mellékkucákba irányították. Az atlétaszövetség hivatalos autója félelmetes gyorsasággal száguldott végig az utvonalon, jelezve, hogy közelednek a futók. A nézők helyett most a várakozó versenyzőkre ragadt rá az izgalom, akik idegesen kémlelik, hogy milyen dresszbe öltözött futó közeledik, hogy a váltóbotot átveve, ők segítsék győzelemre a stafétát.

Egy világoskék dresszbe öltözött atléta, Pinter, a MAC tagja vezette a staféták sorát. Az Üllői-ut keresztezésénél elől vezet a MAC, utána MTK, FTC, BEAC, MAFC következnek. A Ludovika kert árnyas sétányán, a Névtelen Hősök emlékszobra előtt van a cél. Elkülönített helyen vártak az előkelőségek: Augustza kir. hercegasszony, Kárpáti Kamilló tábornok, a honvédelmi miniszter képviselője, Szahlander Béla altábornagy, a csendőrség felügyelője és még sokan. Kévéssel öt óra előtt kürt-

harsogás jelezte, hogy közelednek a futók és már fel is tűnnek a sétány bejáratánál. Elől Somfai Elemér a MAC világhírű atlétája fut. Somfai hatalmas léptekkel rohan az emlékmű felé s a közönség viharos tapsa mellett a Névtelen Hősök talapzatára helyezi a nemzetiszíni szalaggal ékesített kis babékoszorút. Harminc méterrel tuána jön az MTK Czoor nevű futója, majd BEAC, FTC versenyzője következik. Az utolsó futó beérkezése után Augustza hercegasszony kiosztotta a díjakat és a kegyeletes verseny befejezésével szétoszlott a kíváncsiak hatalmas tömege.

Mit tárgyalt

két román képviselő a német fővárosban?

Cátolják a román-német gazdasági tárgyalások híreit.

(Bucuresti, október 7.) Több lap, a német lapok nyomán, azt a hírt közölte, hogy Jaroslavici képviselő és Stoian szenátor a kormány megbízásából Berlinben tárgyalásokat folytattak a román-német gazdasági viszony szorosabbá tétele ügyében. A parlamenti tagok kijelentették volna, hogy Románia hajlandó lemondani a Generala bankjegyek kártérítéséről egy nagy külföldi kölcsön ellenében, továbbá ennek fejében lemond, a versaillesi békeszerződés 16-ik pontja alapján Romániát az ellenséges államok alattvalóinak vagyonával szemben megillető jogokról. A német lapok azt állítják, hogy ez a két parlamenti tag készítette volna elő Averescu és Stresemann gemfi találkozását is. Illetékes helyen kijelentik, hogy ezek a hírek teljesen légbőlkapottak. Stoian és Jaroslavici magánügyben tartózkodtak Berlinben, politikai természetű kérdésekben nem tárgyaltak, amelyre különben semmiféle hivatalos megbízásuk nem volt.

H I R E K.

— Az interimár bizottság tagjainak honoráriuma. Az interimár bizottság mai ülésén megállapították az elnök és a tagok honoráriumát. Angel István dr. elnöknek augusztus 22-től szeptember 12-ig napi 1000 lej és szeptember 12-től hivatala átadásáig 500 lej napidíjat szavaztak meg. Ezenkívül szeptember 1-től havi 10.000 lej reprezentációs költséget. Az interimár bizottság tagjai részére a költségvetésben a régi permanens bizottság részére előirányzott fizetést állapították meg, azaz a 12 tag részére összesen havi 40.000 lejt. Az interimár bizottság több tagja kijelentette, hogy nem reflektál honoráriumra.

— Novemberben készen lesz a ligeti új ucca. A város vezetősége már régebben tervezte, hogy a ligeten keresztül uccát vezet az aradi állomásig és lehetővé teszi, hogy a vasútállomás felé irányuló teherforgalmat ezen az új uccán bonyolítsák le. Így aztán a főutvonal mentesül a teherforgalomtól. A terv most megvalósulás felé halad, néhány hét múlva megnyílik az új ucca. Ma délelőtt Muresán János városi főmérnök megjelent a munkálatoknál a helyszínen és konstataálta, hogy a ligeten keresztül vezető ut elkészült. A Holt-Marcson keresztül vasbeton hidat vernek, amelyhez ma délelőtt hozzáfűztek és fogták. Az eddigi tervek szerint az új utvonalat november közepén nyitják meg.

— Szabadlábrahelyezését kérte a gyilkossággal vádolt borosjenői gyógyszerész. Mint annak idején megírtuk, az aradi ügyészség az igazságügyminiszter rendelkezésére letartóztatásba helyezte Alexander Béla borosjenői gyógyszerészt, aki ellen kétféle gyilkosság címén kiadatási eljárás indult meg Magyarország részéről. Alexander már mintegy négy hónapja lakója az aradi ügyészségi fogháznak, anélkül azonban, hogy ügyében valami intézkedés történt volna. Ma azután ügyvédje útján felfolyamodást adott be a temesvári táblához, amelyben ártatlanságára és arra való hivatkozással, hogy időközben román állampolgár lett, szabadlábra helyezését kérte.

Divatos kabátelmét, női és férfi szöveteket legolcsóbban „RECORD” divatnagyruházban Arad, Str. Eminescu, Deák F-n 15. vásárolhat.

— Bubifrizurás postabélyegek. Az amerikai Szalvador állam postaigazgatósága az elmúlt héten új bélyegsorozatot adott ki. Ezeknek a bélyegeknek az ad különös érdekességét a bélyeggyűzők előtt, de általában a közönség szemében is, hogy a szokásos bélyegrajok helyett egy bubifrizurás, modern női fejet ábrázolnak. A bélyegek alsó és felső szélén angol és spanyol nyelvű fölírásos reklám van, amelyen egy világcég kávéjának finomságát hirdeti. A filatelisták körében az új bélyegek megjelenése nagy szenzációt keltett, úgy, hogy a kereskedők a megjelenés első napján a postakön felírók bélyegkészleteket összevásárolták importálás végett.

— Fürst Jenőné tánciskolája e hó 14-én megnyílik a „Gyémánt-teremben” Str. Eminescu, Fehér Kereszt-utca, földszint. Beiratkozás Str. Bucur 7., I.

A zsidó gyerekek iskoláztatása.

Petrovici közoktatásügyi miniszter a szülők iskolaválasztási jogáról.

(Nagyvárad, október 7.) A Szatmár felől érkező vonattal Nagyváradra érkezett tegnap délelőtt Petrovici közoktatásügyi miniszter, aki csak egy ebédnyi időt töltött Váradon és az expresszrel továbbutazott Bucuresti felé. A pályaudvaron az újságírók intervjúérték tőle és első kérdésük az volt, hogy a kisebbségi oktatásra nézve adjon felvilágosításokat. A miniszter bejelentette, hogy a kisebbségi oktatással most nem foglalkozik.

A zsidó gyermekek iskoláztatására, illetve a szülők iskoláztatási jogára vonatkozó kérdésre a miniszter a következő érdekes és eddig még nem hallott kijelentést tette:

— Elismerem, hogy van a zsidóságnak egy rétege, amely teljesen asszimilálódott a magyarsággal. Ezek azok, akik magyarnak vallják magukat s akiknek gyermekei magyar iskolába járhatnak. Hogy kik azok a zsidó szülők, a kiknek gyermekei magyar iskolába irathatók, arra nézve irányadó az 1920. évi népszámláláskor adott nemzetiségi vallomás. Az a zsidó család, amely akkor nemzetiségét

Expresszházasság a kiutasítás után.

Egy temesvári urleány regényes szökése s házassága.

(Beckerek, okt. 7.) A múlt hét végén — amint már közöltük — regényes körülmények közt hozta át Romániából Reiser Lajos, a beckereki „Rendkívüli Újság” kiadója a menyasszonyát, Freiberg Ceciliát. Reiser egy barátjával, Bozsidárovics Milánnal kedden éjszaka átment Romániába és Temesvárról megszöktette szerelmét, akit utlevél nélkül hozott át a határon. A beckereki rendőrség emiatt tiltott határátlépés címén mintháromukat négy-négy napi elzárásra és kétszáz dinár pénzbírtetésre ítélte, ezenkívül ugy határozott, hogy Freiberg Ceciliát

— Autó és villamos karambolja a fővárosban. Bucurestiből jelentik: Ma délben, a legnagyobb forgalom idején, a Popa Nan-ucca sarkán egy sebes iramban robogó Buc. 17618. jelzésű autó összeütközött az uccába kanyarodó 27-es számú villamosal. A karambol olyan erővel történt, hogy a kormánykerék bezúgta a soffőr mellét, akit haldokolva szállítottak el a mentők. A vizsgálat megállapította, hogy az összeütközésért a szerencsétlenül járt soffőr a felelős, aki a villamos csilingelése dacára akart áthajtani az úccakeresztelőnél.

A. Gagniere & Co. Ltd. London

világhírű férfiszövetek I. Schutz-nál kaphatók.

— Megváltozott az arad-temesvári gyorsvonat menetrendje. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága az Arad-Timisoara között közlekedő gyorsvonat menetrendjét megváltoztatta. A gyorsvonat Aradról este 8.57-kor indul el Timisoara felé és este 10.12-kor érkezik Timisoara-ra. Hogy mikor indul vissza Timisoaráról Aradra, Bucuresti-i tudósítónk nem tudott felvilá-

magyarnak vallotta: magyarnak számít és joga van gyermekét magyarnak iskolába járattatni.

A szülőknek az iskolaválasztási jogát tehát ilyen módozat mellett kell értelmezni.

Mostani munkaprogramjára nézve a miniszter kijelentette, hogy jelenleg a főiskolai reformon dolgozik, de erre nézve még nem adhat felvilágosításokat.

A román ellenzéki sajtó az utóbbi időben erősen támadta a közoktatásügyi minisztert a tanulóifjúság egyenruhájára végett s azt állították, hogy anyagiak fűzik a rendelet fenntartásához. Ezekre a cikkekre is rátért a miniszter és mosolyogva mondotta el, hogy az ellenzéki lapok kampánya csak azzal minősíthető, hogy közönséges rágalom. Ez az uniformis — mondta szellemesen a miniszter — jól áll egyes lapoknak. Egyébként személyesen meggyőződtem arról, hogy a tanulóifjúság egyenruhája nagyon szép és nagyon hasznos, üdvös dolog, ami a kultúrországokban már régen bevett intézkedés.

Ezek után szívélyesen búcsút vett a miniszter és felszállt az indúlásra készen álló vonatra.

visszatoloncoltatja Temesvárra.

Reiser Lajos hétfőn bejelentette a beckereki anyakönyvi hivatalnál, hogy Freiberg Ceciliával házasságot akar kötni és kérte a dizpenzáció megadását, egyben pedig felkérte a rendőrséget is, hogy a házasságra való tekintettel menyasszonyának kiutasítását vonja vissza. Az anyakönyvi hivatal is közölte Freiberg házasság-bejelentését a rendőrséggel, amely ennek alapján a kiutasító végzést felfüggesztette. Mivel a házasság folytán Freiberg Cecilia elnyeri a jugoszláv állampolgárságot, a kiutasítás végleg hatálytalanná válik.

— Autó és villamos karambolja a fővárosban. Bucurestiből jelentik: Ma délben, a legnagyobb forgalom idején, a Popa Nan-ucca sarkán egy sebes iramban robogó Buc. 17618. jelzésű autó összeütközött az uccába kanyarodó 27-es számú villamosal. A karambol olyan erővel történt, hogy a kormánykerék bezúgta a soffőr mellét, akit haldokolva szállítottak el a mentők. A vizsgálat megállapította, hogy az összeütközésért a szerencsétlenül járt soffőr a felelős, aki a villamos csilingelése dacára akart áthajtani az úccakeresztelőnél.

Férfi fehérneműk

I-rendű anyag és kivitelben mérték szerint is készülnek.

Berán Béla

Férfi fehérneműgyár Str. Groceanu 5. (Perényi-ucca) Gyári áruk!

— Gencsnyé tánciskolája kezdők és haladók részére, teremrenoválás miatt 9-én (szombaton) este 8 órakor nyílik meg a Központban. Vendégóra vasárnap este

— Halálozás. Jäger Péterné szül. Printz Terézia 31 éves korában hosszás szenvedés után elhunyt. Temetése szombat délután 4 órakor lesz Aradon, az Illés-ucca 118. számú házból.

Özvegy Mahler Mórúé született Salamon Fanni ma reggel Déván elhunyt. Elhalálását kiterjedt rokonság gyászolja.

— Pálffy Sándort elítélték tiltott határátlépés miatt. Clujról jelentik: Annak idején megírtuk, hogy Pálffy Sándor sikasztó budapesti bankár Magyarországból Romániába szökött. A cluji hadbírósa ma vonta felelősségre tiltott határátlépés miatt és egyhavi fogházra ítélte. Büntetésének kitöltése után visszakerül az ügyészségre, ahol budapesti kérésre már folyamatba tették a kiadatása iránti eljárást.

Legnagyobb választék angol férfiszövetekben I. SCHUTZ-nál Arad.

— Elfogyott a szénük a braziliai vasutaknak. Rio de Janeiróból táviratozzák: A braziliai vasutaknak az angol szénstrájk miatt már csak kilenc napra való szénkészletük van és amennyiben a kilenc nap alatt nem sikerül nagyobb mennyiségű szént megszerezniük, a braziliai vasuti forgalomban a legnagyobb zavarok következnek be.

Liliputi plüssé ujdonság 15 pero alatt készül Kell és Kransz Arad

Csomagolópapír olcsón Kerpelnél.

— Mussolini volt titkárát és sajtótüskét megfosztotta olasz állampolgárságtól. Rómából jelentik: Az olasz belügyminisztérium egyik legutóbb kiadott rendelete szerint tizenöt külföldre menekült és közsmer: nevű olasz politikai emigránst megfosztott olasz állampolgárságától. A megfosztottak között van Rossi, aki a Mussolini-kormány első sajtófőnöke volt és a Matteotti gyilkosság ügyében került elmentébe a fascizmus vezetőivel és ugyancsak az állampolgárságtól megfosztottak között szerepel Fascillo hírlapíró, Mussolini volt magántitkára. Kizártak az olasz állampolgárságból még két egyetemi tanárt, akiknek egyike azóta a londoni egyetem tanára lett.

Iskolapipők a legolcsóbban

Derby cipőüzletében Piața Avram Iancu 7

— Barna Istvánné tánciskolájában Str. Unirei 9., Fábán Gábor-ucca (magánház az Ortutay-palotával szemben), a beiratások megkezdődtek délelőtt 10-1, délután 3-6 között. Családok és zártkörű társaságok részére külön kolónok vagy magánórák.

SPORT.

O AC Jiul—AAC bajnoki mérkőzés lesz vasárnap Aradon. Jiulvölgye jelenleg legerősebb csapata az AC Jiul, mely eddig a bajnokságban vezet, vasárnap méri össze erejét az AAC-al. Előreláthatólag szép küzdelem lesz a bajnoki pontokért, a mérkőzés iránt máris nagy az érdeklődés.

Románia szakit zárkózott politikájával.

Heves támadások Románia ellen a bécsi gazdasági konferencián a rádió miatt.

(Bécs, okt. 7.) A közép-európai gazdasági konferencia ma befejezte tanácskozásait. Az utolsó napokban sok szó esett a rádióról és a különböző szónokok heves támadásában részesítették Romániát, amely még ma is minden tekintetben elzárkózó politikát folytat.

A Romániát ért támadások következtében felszólt Bösörmezyi Sándor dr., az erdélyi iparos-zövetség igazgatója és utalt a du-

nai hajózás forgalmára, kifejezést adva Románia nevében azon reménynek, hogy a dunai hajózás kérdése csakhamar kielégítő megoldást nyer. Románia nem gördít nehézségeket a rendezés elé.

Ami a Romániát ért támadásokkal szemben — ugymond — Románia elzárkózási politikája vége felé közeledik és a bucuresti-i kormány már legközelebb számos fogalmi enyhítéseket fog alkalmazni.

KÖZGAZDASÁG.

El az aranytól.

Franciaországban mindenki szabadulni akar az aranypénztől.

(Páris, okt. 7.) A francia jegybank főintézetei és vidéki fiókjai még mindig ostrom alatt állnak, mert a közönség tömegesen akarja az arany- és ezüstpénzt a napi árfolyamon beváltani. Az aranybevitel hirtelen Lyonban zavargásokra vezetett. Mintegy ezer ember várt türelmetlenül a jegybank iromi intézete előtt és miután a bevitelt lassan ment, a tömeg mind türelmetlenebbé vált és elkezdte az utat is, úgy, hogy csakhamar teljesen felbomlott a rend és a tömeg megakadályozta a közlekedés lebonyolítását is. Rendőröknek kellett kivonulni, akik az utcáról a jegybank udvarára kényszerítették a tömeget és ott kettős sorokba állították.

Még súlyosabb zavargások voltak Toulonban, ahol valamiképpen híre ment annak, hogy hétfő az arany- és ezüstbevitel utolsó napja. Ezért olyan hatalmas tömeg verődött össze a jegybank fiókja előtt és a tömeg olyan fenyegető magatartást tanúsított, hogy lovasrendőrök vonultak ki, akik végül is belegrattoltak a tömeg közé. Egy asszonyt majdnem agyonnyomtak, harminc embert pedig többé-kevésbé súlyosabban megsebesült. Egy rendőrt a tömeg lerángta a lóról és súlyosan bántalmazta.

Az aranytól való szabadulás vágyára jellemző, hogy maga a jegybank párisi főintézete a hétfői napon másfélmillió aranyfránkot váltott be.

Zürichben 2.70, Párisban 19.25 a lej.

Helyi valutaárfolyam. Október 7.) Pénz: Márka 45.20, holland forint 73, dollár 187, angol font 885, francia frank 5.10, lira 7, cseh korona 5.40, magyar korona 380, dinár 3.15, schilling 25.50, svájci frank 35. Áru: Márka 44, holland forint 68, dollár 190, angol font 910, francia frank 5.30, lira 7.20, cseh korona 5.50, magyar korona 370, dinár 3.30, schilling 26.50, svájci frank 36. Kifizetések: Berlin 45.50, Amsterdam 76.50, Newyork 190, London 926, Páris 5.57, Milánó 7.40, Prága 5.65, Budapest 372, Zágráb 3.38, Bécs 26.90, Zürich 36.85.

Zürichi tőzsdéviítés. (Október 7.) Berlin 123.27, Amsterdam 207.12.50, Newyork 517.57, London 2511.75, Páris 14.67.50, Milánó 19.72.50, Prága 15.32.50, Budapest 72.45, Belgrád 9.14, Bucarest 2.70, Varsó 58, Bécs 73.

Zürichi tőzsdézárlat. (Október 7.) Berlin 123.27, Amsterdam 208.12.50, Newyork 517.50, London 2511.60, Páris 14.92.50, Prága 15.32.50, Budapest 72.45, Belgrád 9.14, Bucarest 2.70, Varsó 58, Bécs 73.

Bucuresti-i tőzsdézárlat. (Október 7.) Kifizetések: Páris 5.50, Berlin 45.30, London 921, Newyork 189.25, Milánó 7.30, Zürich 36.75.

GROSS és RENDY

uri szabó céghez Arad, (új Neuman-ház) a valódi angol őszi és téli szövetkülönlegességek beérkeztek.

Bécs 26.90, Prága 5.62, Budapest 26.80. Valuták: Napoleon 780, márka 46, leva 1.32, török lira 1.05, angol font 935, francia frank 5.90, svájci frank 37, lira 7.20, drachma 2.30, dinár 3.40, dollár 193.50, lengyel zloty 22, schilling 27.50, magyar korona 27.50, cseh korona 5.60.

M O Z I.

xx „Bajadér” nagy sikere az aradi Apollóban. Nagy siker és zsúfolt házak mellett mutatta be az aradi Apolló mozgószínház ezt a gyönyörű keleti drámát, amelynek meséjét hamisíthatatlan keleti hangulat hatja át. A bajadér alakja pompázó szépségű keleti nő típusa, akinek a szerelem az élet. Ezt a hatalmas szerepet alakítja Norma Tamadge, a nagy művésznő, aki a legnagyobb sikerét aratja. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Még ma, pénteken és holnap, szombaton vetíti az aradi Uránia a „Forradalmár” című filmet. Nagyszabású, szenzációs történelmi film-dráma ez, amely a spanyol belforrongások idejéből meríti izgalmas témáját. A spanyol nép egész élet és gondolatvilága rajzolódik meg előttünk éles kontúrokban. A főszerepet Werner Krausz alakítja és hatalmas egyénisége urálja az egész drámát. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Jön a „Ó és az anyósa” rendkívül mulattató amerikai vígjáték. Főszerepben „Ó” Harold Lloyd, a nagy amerikai komikus.

xx Jön a „Kalandok utja”. Főszereplő Eszterházy Agnes.

Földrengés Indiában.

Több falu elpusztult, rengeteg ember halt meg.

(London, okt. 7.) Nyugat-Indiában tegnapelőtt óriási földrengés volt és a Bombayból érkező jelentések szerint az egyes földlökések négy óra hosszat tartottak, amelyek rengeteg falut elpusztítottak. Az anyagi kár felbecsülhetetlen és több száz emberáldozata is van a katasztrófának.

Mussolini előadása

a régi Rómáról.

„Erős akaratral mindent el lehet érni.”

(Perugia, október 7.) Mussolini miniszterelnök ünnepegyes keretek között vonult be a városba és történelmi jelentőségű és érdekességű előadást tartott. A város háza díszterme volt az előadás színhelye, ahol a régi Róma nagy hatalomná fejlődéséről beszélt előadásában. Ismertette Rómának Karthagóval vívott harcait, amelyekkel azzal végződtek, hogy a Földközi tenger római tenger lett. Mussolini ezekkel a szavakkal zárta be beszédét: „Róma a tengeren is hatalmas lett, ami nagy áldozatokat kívánt, de erős akaratral mindent el lehet érni. Ez az erény az olasz népben is megvan.” A beszéd befejezése után nagy tömeg ünnepelte Mussolinót.

Lemondott

a Reichswehr parancsnoka.

Hu az extrónörökös fia megjelenik a hadgyakorlaton. — Seeckt tábornok kiakarta játszani a lefegyverzési rendelkezéseket.

(Berlin, október 7.) Von Seeckt tábornok a Reichswehr főparancsnoka lemondott. Lemondásának oka az extrónörökös fiának a Reichswehr hadgyakorlatán történt részvétele.

Párisi jelentés szerint a francia sajtó örül Seeckt tábornok bukásának és a Matin Sauerwein főszerekesztő cikkét közli, amelyben összefüggést lát a porosz belügyminiszter és Seeckt egyidejű távozásában. Egyiknél sem tartja a lemondás okát valószínűnek, mert az igazi ok az, hogy a porosz belügyminiszter és a generális akadályai voltak a német-francia közeledésnek.

Szerencsés kézzel távolították el mind a kettőt és most már semmi akadály, hogy Briand komolyan tárgyalhasson a német külügyminiszterrel. A Journal szemére veti Seecktnak, hogy a fűvezetőség ellen dolgozott és minden törekvése az volt, hogy kijátsza a lefegyverzésre vonatkozó rendelkezéseket. Ez sikerült is neki, mert a birodalmi védőrségből milliók hadsereget teremtett és abban meggyökerezett a revansháború gondolatát.

(Berlin, október 7.) Az összes lapok nagy sajnálkozással veszik tudomásul hogy Seeckt tábornok lemondott a hadseregparancsnokságról. Valamennyien kiemelik a lemondott tábornoknak az új hadsereg megszervezése körül szerzett érdemeit, a nemzetipárti lapok azonban semmisségnek mondják azt az incidenst, amely a lemondásra okot adott. A Germania azt írja, hogy az

esetnek a tanulsága, hogy milyen szilárd a német köztársaság, mert távoznia kellett egy olyan hatalmas állásban levő embernek, mint Seeckt, mert meggondolatlanul okot adott a köztársaság elleni tüntetésre. A Kreuzzeitung azt írja, hogyha Seeckt tábornokot most feláldozzák az ellene tudatosan felfújt és jelentéktelen ügy miatt, akkor a szociáldemokraták győzelmet aratnak.

Rádió-műsor.

Péntek, október 8. Bécs—Graz. 16.15. Rose Haaz operaénekesnő hangversenye. — 20.05. Szimfonikus hangverseny. — Breslau. 16.30. Zenekari hangverseny. — Róma. 17.30, 19. Jazz-band. — 21.25. Könyvü zene szíltiták közreműködésével. — Lépce. 16.30, 17.30. Zenekari hangverseny. — 20.30. Szimfonikus hangverseny. — 22.15, 24. Táncczene. — Budapest. 9.30, 12, 15. Hírek és közgazdaság. — 16. Gyermekeknek németül. — 17.30. Művészestély. Tapolczay Jolán, László Jenő és Förök Julia, a Nemzeti Színház és a Belvárosi Színház tagjainak közreműködésével. — 18.30. Kírói és kó interpretációk (Verseny.) — 19.20. Gígyánczene. — 21. Robert Emmy koloratúrénekesnő, Szerdahelyi L. hegedűművész és dr. Parkas Zoltán író estélye.

Felölő szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judejului.

NYILITÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget

B. RUHM ELLA

női kalapszalontját Háközi-ucca 25. szám alól Str. Mărășesti 4. alá helyezte át és „ELLA” néven vezeti tovább. Alakításokat és kalapkészítéseket a régi olcsó árban készít, valamint úri lányok tanítását vállalja. 6107

Mély fájdalommal és megilletődéssel tudatjuk, hogy a legjobb anya, anyós, nagyanya ÖV. Mahler Mórné szül. Salamon Fanni ma reggel 8 órakor jobblétre szenderült. Déva, 1926. október 7. Mezei Manó és felesége, Mahler Ignác és felesége, Lázár J. Mórné és férje, Mahler Lipót és felesége, Max Lipótné és férje, Mahler Manó és felesége és a nagyszánu rokonság.

Modern háló és ebédő butorok Iliá Negru butorkészítő telepház Arad, Est. Regente Ferdinand (volt Boros Béni-tér) 23. szám. — Epuat-munkák bármely térv nánál kivételben színtén június 1-nyos árért szonnal elkészülnek. 5484

Viccen „A ROKA” vevet.

APRO HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés ár hátkénap 4 lej — bani, vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ár 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatal megtartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szűnjön, amelynek tartalmánál fogva esetleg ártalmában nem különbözött, azt minden egyes esetben megváltoztatása, illetve helyesbítése. *** Kérdezések telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. ***

Levelezés.

„PIROS RÓZSA” jellegre levél van az Aradi Közlöny kiadójában. 6121

Aikalmazás.

CSEMEGE szakmában teljesen jártas komolyabb kereskedőseged keresetűk. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6113

KERESEK azonnali belépésre főzni tudó mindenest. Cim az Aradi Közlöny kiadó hivatalában. 6112

FÉRFI-NŐI fehérvarrást, javítást háznl. házon kívül jutányosan vállalk. Nánásiné, Arad, Str. Brătianu 13. 6108

HÁZVEZETŐNŐ állást keres. Cime öz. Fodor Istvánné, Geoagiu de Jos (Algyógy) Hunyad megye. 6109

FŐZŐNŐ keresetűk. Jelentkezni Arad, Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 1. házfelügyelőnél. 10384

KIFUTÓ FIU nappalra jó fizetéssel azonnal felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 600

Lakás.

KERESEK bérbevételre több munkálakást az üzletvezetőség környékén. Cim I. Maier, Arad, Str. Gavra No. 25. 6114

BUTOROZATLAN szoba a Boros Béni-tér közelében keresetűk. Buiv. Regele Ferdinand 46. sz. Iroda. 6106

Vétel és eladás.

ÜZLETI állványok, puldok, egy nagy kályha és 2 nagy koffer eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6118

FÉRFI TÉLIKABATOK, bőrbakacs és bunda, férfi öltöny, nő kabátok, gyári és perzsaszőnyegek, Sohmedt premier írógép, diktáfon, fényképezőgép, hegedő, crelló, cimbalom, komplett háló, ebédlő, uri szoba, szalonberendezések, könyvszekrény, női íróasztal, szekrény, vitrin, székek, asztalok, ágyak, krodonc, trümfő, íróasztal, nagy setyemkendő, márvány íróasztalgaratúra, paraván, klub garatúra, plüss asztal és széklon terítő, álló villanylámpák, órák, teás servisek, Singer Central gép, gyermekkososik, bőrfotelek, festmények, dísztárgyak stb. eladók. Salgóiné Arad, Str. Consistorialui 12. (Batthyány-u.) I em., jobb. 1000

ÖSSZEKÖTŐ perzsák és nagyobb perzsaszőnyegek pár napig olcsón eladók. Salon Artistique Fischer Eliz-palota. 5966

MŰTÁROKAT, antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyegeket, közzükségleti cikkeket, férfi ruhanevet, egyes butoridarabokat stb. bizományba vesznek, azok gyors eladásáról gondoskodom. Kezelési költség nincs. Salgóiné Arad, Str. Consistorialui 12. (Batthyány-u.) I em. jobb. 1000

BUTORLERAKATBAN legolcsóbb árban kaphatók: ebédlők, hálószobák. Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 3 és Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 9. 5333

A VÉGKIARUSÍTÁS a „Salon Artistique”-ben Fischer Eliz palota megkezdődött. Butorok, porcellánok, festmények, szőnyegek, tükrök, órák stb. e hó végéig beszerzési áron kerülnek eladásra. 5671

KELETI összekötő perzsaszőnyeg és ebédlő berendezés eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6102

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

KÉZIKOCSI használt, jó állapotban levő megvételre kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 2000

Ingatlan.

HUSZ hold föld, ház, két szoba és melléképítményekkel eladó. Bővebbet Medve István Zimándkuz. 16772

SÜRGŐSEN eladó házak két szoba, konyhás 135.000, egyszoba konyhás 80.000, egyszoba konyhás 40.000 lejért azonnal elfoglalható. Bővebbet Hotel Central portása Arad. 6115

Üzletek.

FORGALMAS nagy községben szép üzlethelyiség lakással kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6079

GŐZFŰRESZTELEP Lipován gépekkel vagy gépek nélkül sürgősen eladó. Fa és építőanyag kereskedésnek is igen alkalmas. A vasútállomás és Maros folyó mellett. Érdeklődhetni Czeiler és Szathmárynál Aradon. 6096

OLCSÓN átadó üzlethelyiség legforgalmasabb utcában. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6120

Ellátás.

MAGÁNOS urinónél teljes ellátást, külön szoba, fürdőszoba használatlalt keres vidéki uriaszóny. Ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadójába kér. 6110

!! Ritka alkalmi házeladás !!

Marospart mellett 2 lakásos ház 300 négyszögöl telekkel 150.000 lej. — Piac-hoz közel 3 szobás kisebb ház 250.000 lej. — Volt Gyár-uccában kisebb magánház iparműhellyel esetleg garagnak is megfelel 240.000 lejért sürgősen eladók. Megbizott: Geler Gerenc forgalmi irodája Arad, P. Avram Iancu 21. 16786

Tőkebefektetésre alkalmas házeladások I

Központban 7 lakásos emeletes ház 100.000 lej jövedelemmel, 6 lakásos földszintes üzletház 84.000 lej évi jövedelemmel elfoglalható 3 fürdőszobás lakással, áron alul, sürgősen eladók. — Megbizott: Geler Ferenc forgalmi irodája Arad, P. Avram Iancu 21. 16786

Lakások kiadók I

2-3-4 szobás modern 18-36-40-60.000 lej évi bérért. Ezenkívül több tüzlet, vendéglő és jól jövedelmező magán és bérház és háztelkek átadó, illetve eladó. Bővebbet: „Ügynökség” Arad, Str. Consistorialui (Batthyány-ucca) 32. szám, udvarban balra.

Makulatura,

tiszta lappeldányok csomagolásra, 5 kgros kötegekben

kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Nagy famegtakarítás

Számos elismerő levél bizonyítja a jóságát és 50 százalék tüzelő anyag megtakarítását. — A kályhák megtakaríthatók a készítő: HAMMER ZSIGMOND lakatos, varrógép-és korekparüzistében Arad, Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 27.

Muzsáy József

Arad, színházzal szemben.

Őszi árjegyzék:

- Férfi öltöny tiszta gyapju ... Lej: 930—
- Férfi öltöny divat színekben ... „ 2650—
- Sötét kék és fekete öltöny ... „ 2850—
- Őszi felöltő ... „ 1950—
- Ujster double ... „ 2850—
- Ujster angol ... „ 3450—
- Fregoll raglán ... „ 2200—
- Gummi kabát ... „ 960—
- Bőr kabátok minden színben ... „ 4600—

Mérték szerinti szabóság.

Nagy posztó raktár.

Rossz villanyégők!

becserélése ráfizetéssel, garantált gyári újégőre, törött üveg és porcellán tárgyak szakszerű ragasztása, képerketézt és ablaküvegeztést olcsón vállalok. SCHWARZ üveges Aradon, a zsidó-templom mellett. 1811

KNAPP

!! fest, tisztit !!

Felvételi üzlet: Strada Brătianu (Weitzerl.-u.) 11. Gyártelep: Arad, Str. Episcopul Radu, Magyar-u. 10.

BENZIN

AUTOOLAJ

PETROLEUMTERMÉKEK

mindennemű ásvány- és növényolaj

KITT

TOVOTTE

KOCSIKENOCS

kapható:

Olajipar R.-T.-nál

Arad, Calea Aurel Vialou 133-155. sz.

Telefon 185. 16787

Rendeléseket foglazz:

Kornis Testvérek Arad,

Bulevardul Regina Maria 13.

Telefon 90. és 501.

Tenyészkanok,

elsőrendű mangollos faj, köztenyészítésre hatóságilag felülvizsgálva, eladók. Hoffänder Testvérek Cermelu (Jud. Arad) gazdaságában. 6111

Lovrini keményítőgyár

waggontételekben vesz

csöves tengerit

a legmagasabb napi áron.

Lovrini keményítőgyár.

5000 lej havi

jövedelmet biztosíthat magának 15-20.000 lej tőkével. Komoly ajánlatok „Biztos jövő 26.” jellegre a lap kiadójába köretnok. 6117

A volt Erzsébet kir.-né köruton

legszebb emeletes házak, 2-3-5 és 7 szobás modern lakásokkal. — Belvárosban legszebb földszintes ház elfoglalható 7 szobás, fürdőszobás, kényelmes lakással, mely két családnak is alkalmas. — Pötören 15-20 lakásos bérházak nagy bérjövdelemmel. — A város központján üzletházak nagy bérjövdelemmel. — Belvárosban 11 lakásos emeletes bérház, fürdőszobákkal és óriási kerttel 1.400.000 lejért eladók. Megbizott: Haász Irodája Arad, Strada Eminescu (Deák F.-u.) 12. sz.

Lelépés nélkül bérbeadó és kevés pénzzel átvehető vidéki üzletház!

Országos vásáru községben, 7 községet összekötő, országot mentén, 70 év óta fenálló óriási forgalmu vegyeskereskedés vendéglővel, teljes berendezéssel, italmérsi joggal, 4 szobás lakással, nagy kerttel, pálinkaföldzével, 32 drb. 1200 hl. irtartalmu káddal, raktárakkal, sertés-hizlaldával, 6 évi időtartamra — más vállalat átvétele miatt — bérbeadó. Azonnal átvehető. Kizárólagos megbizott: Haász Albert Irodája Arad, Strada Eminescu (Deák F.-u.) 12. sz. 16609

Figyelem!

25 éve fennálló butorkészítő vállalatomban száraz anyagból készült

butoraimat

a legolcsóbb árak mellett árusítom

u. m. háló, ebédlő és mindennemű egyes butorokat is. Kérem a t. vevő közönséget, hogy butorvásárlás előtt üzletemet felkeresni és a ceget olnem téveszteni.

Roth I. butorraktára Arad, Calea Banatului (Asztalos S.-u.)

Figyelem!

A VOLT MIKES KELEMEN-UCCA LEGELEJÉN

üzletes sarokház

elfoglalható 3 szobás, előszobás azonkívül egy 1 szobás, konyhás lakással nagyon olcsón ELADÓ. Kizárólagos megbizott: Györfly „Mures” Irodája Arad, Str. Unirel (Fáblán Gábor-ucca.) 15259

Notariatul Ilteu.

No. 514—1926.

PUBLICATIUNE.

Se aduce la cunoştinţă publică că se va ţinea licitaţie publică în ziua de 18. Octomvrie 1926. ora 10. a. m. in localul primăriei din Ilteu pentru cumpărarea unei case de bani pentru notariatul Ilteu.

Licitatia se va ţinea conform cu art. 72—80 din legea C. P.

20. Septemvrie 1926.

6094

Notarul.

Miért kell hirdetni?

Mert reklám nélkül nincs forgalom,

Ha nincs forgalom, nincs haszon.

Tehát a hirdetés jó befektetés, mert jövedelmet jelent.